

افشین داورپناه
پژوهشگر علوم اجتماعی

بازتاب تغییرات در ادبیات کودکان

Reflections of Changes
Children's Literature
Since 1945

Sandra L. Beckett

- Reflections of Changes:
Children's Literature Since 1945
- Sandra L. Beckett (ed.)
- Greenwood Press, London
- 1997

۲۰. ادبیات کودکان در جوامع خودکامه، وینکاس اریلا (Vincas Auryla)
ساندرا ل. بکت ویراستار این مجموعه استاد زبان و ادبیات فرانسه و نیز ادبیات
کودک است.

ساندرا بکت مدعی است، مقالات این مجموعه در زمینه‌های مختلف تأثیر
تغییرات فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و حتی اقتصادی نیم قرن اخیر بر حوزه ادبیات
کودکان را مورد بررسی قرار داده است برای مثال دبورا استیونسون از جایگاه زندگی
روزمره در ادبیات معاصر کودکان آمریکا و رشد و اقبال عمومی نسبت به آنها، سخن
می‌گوید. جان استفان معتقد است اگرچه باور به «پایان موعود» به گونه‌ای آشکار در
ادبیات معاصر کودکان مطرح و شایع نشده، اما تأثیر آن در برخی از قالب‌های
داستان‌های روایی جدید مشخص و ملموس است.

در مقاله «بازنمود اجتماعی فرهنگ مادی و جنسیت در کتاب‌های کودکان»
نویسندگان به پیروی از دیدگاه‌های مارکسیستی به رابطه میان فرهنگ مادی و
نقش‌های اجتماعی اشاره می‌کنند.

جری گریس وُلد در مقاله خود براساس نظر فیلیپ آری (Philippe Arie's)
مفهوم «کودکی» را مفهومی نو که تا پیش از رنسانس ناشناخته بود و تا «عصر خود»
چندان مورد توجه نبود و حتی امروزه نیز بیشتر مردم برداشتی زیست‌شناختی از
کودکی دارند تا فرهنگی. مفهوم «کودکی» بنا بر رأی آری نخستین بار در سال‌های
۱۶۰۰ میلادی مطرح گردید و بعدها با تأسیس مدارس و به ویژه دوره‌های تحصیلی
رشد و توسعه یافت.

عناوین دیگر مقالات نیز نشان‌دهنده مباحث مطرح شده در هریک از آنهاست
و ترجمه آنها به فارسی می‌تواند منبع غنی و پربراری در زمینه ابعاد مختلف ادبیات
کودکان در اختیار خوانندگان و علاقه‌مندان فارسی زبان قرار دهد.

این مجموعه متشکل از بیست و یک مقاله از نویسندگان مختلف است که
در دوازدهمین کنگره‌ی دوسالانه «انجمن پژوهشی ادبیات کودکان جهان»
(IRSCL) ارائه شده است. این کنگره در سال ۱۹۹۵ در شهر استکهلم برگزار شد
و طی آن پژوهشگران ادبیات کودک از بیست و پنج کشور جهان به تغییراتی که در
زمینه ادبیات کودکان و همچنین نقد و نظریه‌پردازی پیرامون آن از سال ۱۹۴۵ تا
سال ۱۹۹۵ روی داده پرداختند.

این مقاله‌ها نشانگر تغییراتی است که در طول نیم قرن در ادبیات کودک رخ
داده است. در بسیاری از کشورها این تغییرات از پایان جنگ جهانی دوم آغاز شد و
دوران رشد اقتصادی در تسریع این وضعیت مؤثر بوده است.

در اوایل قرن بیستم، ادبیات کودک، حالتی حاشیه‌ای و جدای از جریان‌های اصلی
ادبیات داشت. اما این‌گونه از ادبیات همچون ادبیات زنان و اقلیت‌های دیگر، تا حد
زیادی رونق و طرح جدی خود را مدیون جریان پست مدرنیسم است.

از دهه ۱۹۷۰ به بعد ادبیات کودک به عنوان یک زمینه پژوهشی، رشد
چشمگیری داشته و در دهه ۱۹۹۰ چاپ و نشر کتاب‌های کودک در غرب با رونق
روبرو بوده است.

عناوین مقاله‌های این مجموعه، به قرار ذیل است:

۱. بازنمود اجتماعی فرهنگ مادی و جنسیت در آثار کودکان، پیتر. ب. کراب
(peter B. Crabb) و داون بیلاوسکی (Dawn Bielawski)
۲. پایان موعود و ادبیات کودک، جان استفان (John Stephen)
۳. حکایت زندگی روزمره در ادبیات کودکان، دبورا استیونسون (Deborah Stevenson)
۴. نابودی ادبیات کودکان یا ادبیات کودکان به مثابه نوستالژی، جری گریسولدا
(Jerry Griswold)

۵. رهایی ادبی و مرزهای ادبیات کودکان، آنه کوپری
۶. وضعیت کودک و ادبیات کودکان، لوا. ماریا متکالف
۷. ساختار روایی جدید در ادبیات کودکان، اسفرید اسونسن (Asfrid Svensen)
۸. پیللمهای ادبیات کودکان: بیتا کومرلینگ-میباور (Bettina Kmerling-Meibaur)
۹. دیدگاه‌های مختلف درباره ادبیات کودک سوزان کلانسی (Susan Clancy)
۱۰. بازتاب تغییرات در عناوین کتب کودکان، ماریا نیکولاچوا (Maria Nikoiaeva)
۱۱. بازتاب تغییرات در ادبیات فانتزی سوزان کوپر، کارل اسکات (Carole Scott)
۱۲. آیین ترس در کتاب‌های نوجوانان، رoderick مک گیلیس (Roderick Mc Gillis)
۱۳. ظهور «حومه نشینی» در داستان‌های کودکان استرالیا، بوریلی پنل
(Beverly Pannell)

۱۴. قرائت ادبیات کودکان به شیوه‌ای بین فرهنگی، دانیل. د. هید
۱۵. سفر به درون: ادبیات بزرگسالان در آمریکا از ۱۹۹۵-۱۹۴۵، آنه اسکات
مکلئود (Anne Scott Macleod)

۱۶. رمان بزرگسالان در یک: عقاید قالبی و اصول جدید، دانیل تالر
۱۷. ادبیات واقع‌گرایی کودک در جمهوری فدرال آلمان از ۱۹۹۴ تا ۱۹۷۰: داگمار
گرنز (Dagmar Grenz)

۱۸. عوامل مؤثر بر توسعه ادبیات کودکان در تایوان از ۱۹۹۵-۱۹۴۵، شو- جی
دون (Shu-Jy Duan)

۱۹. بازنمودهای جنگ جهانی دوم در آثار کودک دیتر پتزولد